

MS-DDS Prompt - DGG

Auto

Hoofdmenu Databank Gemeentelijk Groenbeheer

Gegev

Trans

Objec

Geme

Produ

Stamb

Code	DLO-omschrijving	Eigen omschrijving
3BEBOM	BOMEN	BOMEN
3BEBOMBEN	BEHESTEN	BEHESTEN
3BEBOMCTR	CONTROLE	CONTROLE
3BEBONDRA	DRAINAGE AANBRENGEN	DRAINAGE AANBRENGEN
3BEBONGRO	GRONDBEW., STOBEN FREZEN	GRONDBEW., STOBEN FREZEN
3BEBOMINB	INBOETEN	INBOETEN
3BEBOMONK	ONKRUIDBESTRIJDING	ONKRUIDBESTRIJDING
3BEBOMSNO	SNOEIEN, VERSNIPP, AFVOER	SNOEIEN, VERSNIPP, AFVOER
3BEBOMVEL	VELLEN, SNOEIEN EN ONTTAK	VELLEN, SNOEIEN EN ONTTAK
3BEBOMZIE	BESTR. ZIEKTEN EN PLAGEN	BESTR. ZIEKTEN EN PLAGEN
3BEBOMZZO	OVERIG	OVERIG
3BEBOS	BOS	BOS
3BEBOSDUN	DUNNEN/EINDEKAP EN UITSL.	DUNNEN/EINDEKAP EN UITSL.
3BEBOSOPS	OPSNOEIEN	OPSNOEIEN

<CTRL-ENTER>=Alles markeren <SPATIE>=In gebruik

Versie 1.0 van 12.10.98 copyright Groenestein en Borst vof, 1998

De diverse activiteiten kunnen worden gekoppeld aan elementen als bomen en bos. Deze elementen zijn weer terug te brengen tot een object als parken of straten.

Illustraties: IBN-DLO

Fotos: Tuin & Landschap

Groene databank houdt gemeenten spiegel voor

Veertig gemeentelijke groendiensten doen op proef mee aan de Databank Gemeentelijke Groen. Zij stellen gegevens beschikbaar over het gemeentelijk groenbeheer met als doel kengetallen te krijgen over de kosten van groenvoorzieningen. Dat moet mogelijkheden bieden voor een efficiënte(re) bedrijfsvoering. In theorie kan veel met de beschikbare informatie. De gegevensverzameling levert echter nogal wat problemen op.

Wat kost het beheer van een vierkante meter gazon en wat kost het onderhoud aan de beplanting? Op deze vragen moet het project Databank Gemeentelijk Groenbeheer een antwoord geven. Van veertig gemeenten zijn gegevens in de computer ingevoerd over de kosten die zij maken voor het beheer van de groenvoorzieningen. Verantwoordelijk voor deze databank is Harry Verbeek, werkzaam bij het LEI-DLO en gestationeerd bij het IBN-DLO in Wageningen. De databank is een gezamenlijk project van het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek (IBN-DLO) en het Landbouw-Economisch Instituut (LEI-DLO) in Den Haag. Verbeek is in 1997 met het project begonnen. Vorig jaar zijn de gemeenten geworven die mee wilden doen aan het project. Van hen werd gevraagd een volledig inzicht te geven in de beheerskosten van de groenvoorzieningen. Daarbij ging het onder meer om kosten van materiaal, eigen arbeid, loonwerk en overhead. Maar ook belastingen, de kosten van grond en ge-

bouwen horen thuis in het kostenoverzicht. In feite alle kosten die kunnen worden toegerekend aan het beheer van groen.

Basis

De deelname van een gemeente begint met een inventarisatie van de aanwezige groenvoorzieningen, legt Verbeek uit. Dat betekent dat alle parken, gazons of beplantingen langs een straat in de databank zijn opgeslagen. De detaillering kan daarbij ver gaan. Zo kan bijvoorbeeld ieder gazon apart worden benoemd. Op deze manier is exact aan te geven wat de gemeente aan groen in huis heeft. Ook bodemtypen (zand of klei) behorende bij een groenvoorziening worden bij deze inventarisatie meegenomen. De veertig deelnemende gemeenten zijn opgedeeld in vier groepen: gemeenten op zand met een inwonertal groter dan 50.000, gemeenten op zand met een inwonertal kleiner dan 50.000 en twee groepen

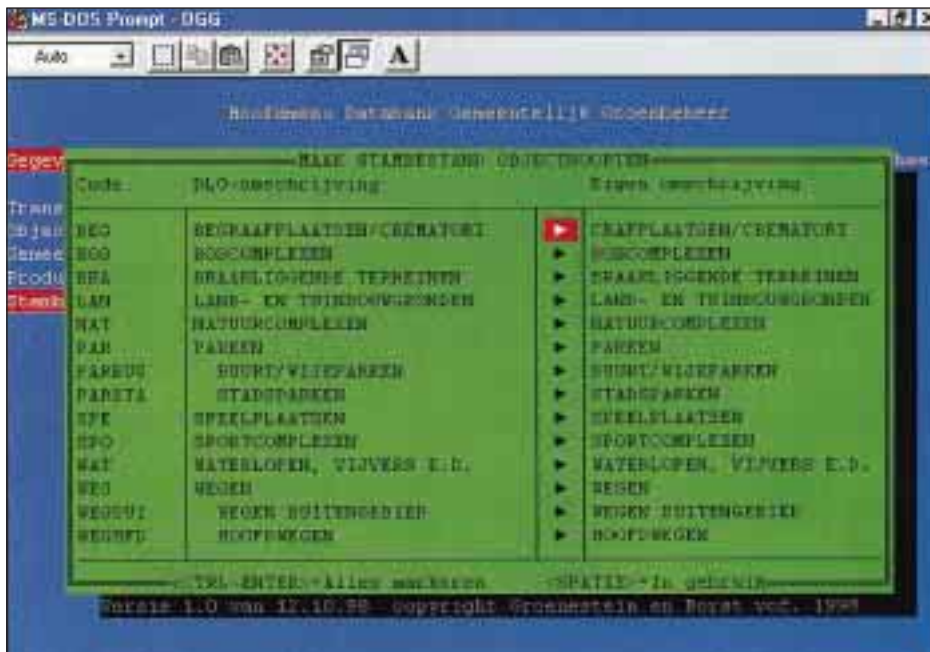
van gemeenten anders dan op klei met meer en minder dan 50.000 inwoners. De gemeenten zijn verdeeld over de twaalf provincies. Op deze manier is een representatief beeld te krijgen van de Nederlandse gemeenten. Met een volledig beeld van het aanwezige groen kunnen gemeenten overgaan op de volgende stap: welke kosten zijn toe te rekenen aan het beheer van de gazons, beplantingen of bomen? Door deze kosten te koppelen aan het beheer van de specifieke groenvoorziening komen kengetallen naar boven. Die kengetallen kunnen een basis zijn voor vergelijking tussen gemeenten met daarbij een analyse: waarom is gemeente X f1 kwijt voor het beheer van een vierkante meter gazon en kost het in gemeente Y het dubbele?

Praktijk

In theorie lijkt de databank dan ook ongekende mogelijkheden te bieden. Kostenvergelijkingen tussen gemeenten zijn mo-

gelijk, de gemeente heeft inzicht in de kostenstructuur en het beheer van de groenvoorziening kan plaatsvinden op meer bedrijfseconomische gronden. De praktijk is weerbarstiger, geeft Verbeek aan. Uit de eerste ervaringen met de databank is gebleken dat het voor de deelnemende gemeenten niet eenvoudig is om alle kosten boven water te krijgen. De kosten van onderhoud dat is uitbesteed aan een loonwerker of groenvoorzieningsbedrijf zijn duidelijk. Anders gaat het met het toerekenen van de kosten van de kantoorruimte die de groendienst inneemt of de eigen arbeid. Wel is bekend hoeveel mensen in dienst zijn maar vaak niet hoeveel tijd de medewerkers besteden aan het onderhoud van een specifiek gazon of beplanting. Ook overheadkosten zijn lastig in beeld te krijgen. Dat betekent dat in sommige gevallen met aannames wordt gewerkt of dat kosten volgens een verdeelsleutel aan beheersobjecten wordt toegerekend. LEI-medewerker Verbeek spreekt geen

waarde-oordeel uit over de aanpak van de deelnemende gemeenten. „Wat wij willen, is gemeenten een spiegel voorhouden. We zeggen niet of ze het goed of fout doen. We analyseren verschillen en geven aan waarom de kosten in de ene gemeente op een ander niveau liggen dan in een andere gemeente. De oorzaken kunnen heel divers zijn.” Overigens doen gemeenten anoniem mee. Kengetallen zijn alleen bestemd voor de groendienst zelf en worden op geen enkele manier openbaar gemaakt. Verbeek erkent dat de uitkomsten van de gegevensverzameling het nodige teweeg kunnen brengen in een gemeente. Zeker als de politiek zich stort op de uitkomsten en te weinig kijkt naar achtergronden. Voor ambtenaren is het niet eenvoudig om daarmee om te gaan. Verbeek benadrukt het anonieme karakter van de gegevensverzameling. „Daarbij geldt ook dat je anders geen enkel getal kunt bieden. Het lijkt me als ambtenaar makkelijker je met cijfers te verdedigen dan alleen met woorden.”

In het computerscherm zijn de verschillende (groen)objecten in een gemeente vermeld. Deze vormen de basis voor de verdere invulling van de aanwezige elementen als bomen, beplantingen of gazons.

De LEI-medewerker ziet de databank als een hulpmiddel om de bedrijfsvoering goed onder de loep te nemen. „De gemeentelijke diensten zitten in een situatie dat de budgetten onder druk staan en tegelijkertijd nemen de wensen van het publiek toe. Efficiënt werken is belangrijk. De databank werkt daarvoor ondersteunend.”

Foto: Ed Asscheman

Harry Verbeek

Versobering

De eerste ervaringen met de databank wijzen uit dat het computerprogramma te omvattend is. Uit een enquête onder de deelnemers is gebleken dat veel gevraagde gegevens niet kunnen worden geleverd. Om die reden wordt het programma versoberd. Verbeek is van plan minder gegevens te vragen en de detaillering te verminderen.

Een andere aanpassing wordt gemaakt in de besturing. De huidige versie van het computerprogramma draait onder MS-Dos. De nieuwe versie is ook geschikt voor Windows. Dat in eerste aanzet is gekozen voor MS-Dos had te maken met het feit dat veel gemeenten nog niet waren overstapt op Windows.

De testfase met de veertig gemeenten loopt dit jaar af. Verbeek start binnenkort met de werving van nieuwe deelnemers die voor het gebruik van de databank moeten gaan betalen. Gemeenten met minder dan 50.000 inwoners betalen f2.500 voor deelname, gemeenten met

meer dan 50.000 inwoners betalen f5.000. De veertig gemeenten die het afgelopen jaar meededen, betaalden toen niets omdat het ging om een proefperiode.

Verbeek hoopt op een redelijke belangstelling van de gemeenten. Hoe meer deelnemers, hoe verfijnder de resultaten. Ook ziet Verbeek mogelijkheden om bij voldoende deelname (regionale) studiegroepen op te zetten waarin de resultaten worden besproken. Daarbij is het doel om van elkaar te leren. De LEI-medewerker verwacht interesse daarvoor, ondanks het feit dat de deelnemers hun boeken moeten opengooien. „Nogmaals, we zeggen niet tegen gemeenten dat ze het goed of fout doen. Het gaat ons erom te een spiegel voor te houden en meer inzicht te geven in de kostenstructuur.”

Ed Asscheman

Hoe werkt de databank?

Voor de Databank Gemeentelijk Groen hebben het LEI en het IBN een computerprogramma ontwikkeld dat bij gemeenten wordt geïnstalleerd. Naast de algemene gegevens van een gemeente, vraagt het computerprogramma om de invoering van de objecten (groenvoorzieningen) in de gemeente. Daarbij valt te denken aan parken, speelplaatsen, wegen of watergangen, kortom, alle objecten die de gemeentelijke groendienst beheert (en onderhoudt). De volgende stap is een verdere detaillering. Een object als een park kent elementen als bomen, gazons of heesterbeplantingen. Ook deze zijn apart te benoemen.

Vervolgens moeten de kosten voor het beheer in kaart worden gebracht. Per object of element worden verschillende kostenposten onderscheiden. Te denken valt onder meer aan eigen arbeid, machines/werktuigen (afschrijvingen enz.), grond en gebouwen en loonwerk. Uiteindelijk levert dat per object of element een overzicht op van de totale kosten die met het beheer zijn gemoeid.

De deelnemende gemeenten krijgen een bedrijfsverslag. Deze bevatten de eigen gegevens en kengetallen over andere, vergelijkbare gemeenten.

Voor meer informatie: Harry Verbeek, LEI-DLO/IBN-DLO, (0317) 47 79 95.

Kort

Met de Databank Gemeentelijk Groen kunnen gemeentelijke groendiensten inzicht krijgen in de kosten van het beheer van groenvoorzieningen. Dat databank levert kengetallen voor het beheer en biedt de mogelijkheid om de beheerskosten met andere gemeenten te vergelijken. Na een proefperiode kunnen dit najaar gemeenten tegen betaling meedoen.